

Simmo

Uno Modia

del Finen

Simo

Uno Modim

delfinen

Uno Modin

Simo, delfinen

SAGA Egmont

Simo, delfinen

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1965, 2020 Uno Modin och SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726342390

1. E-boksutgåva, 2020

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

»Delfinerna ansågs vara mycket intresserade av musik, speciellt, enligt Plinius, av 'vatteninstrument', vad nu det kan ha varit för någonting, och av ljudet av människoröster. Deras eget läte var föga musikaliskt och har jämförts med en betryckt människas stönande, och därför tyckte de också om att kallas för Simo, en ljudhärmande efterbildning av det läte de ansågs ge ifrån sig. Till deras allra mest sympatiska drag hörde deras stora kärlek till barn ...»

Richard Carrington

»Oceanernas värld»

FÖDD I EN TEMPELSAL

D elfinflocken hade simmat norrut, genom Sierra Leonebäckens varma strömmar, och kommit mitt in i ett jättelikt stim av multar. Detta efter en vecka av otur och svältkost, då födan av någon anledning alltid funnits någon annanstans. Galopperande som muntra cowboys över havsvidden drev de de feta fiskarna in mot afrikakusten, frossande och uppspelta, bokstavligen simmande bland idel läckerbitar.

Så fortsatte de ett bra tag. Dag följde på natt och natt på dag. Över en lugn himmel gick sol och stjärnor i varandras spår. Havet låg blankt som en oljad sidenduk, spänd mellan horisonterna. Vindarna tycktes inte ha bestämt sig, utan lämnat vattenmassorna att följa sin egen tunga rytm.

Då de smidiga vattendjuren jagade fram genom kaskader av skum verkade de vara ensamma herrar — på ytan. Bara flygfiskarna spände sina skimrande fenor mot solen och visade att de också behärskade mer än ett element. En och annan jättelik havssköldpadda vältrade sig upp till ytan för att andas; det skedde så sällsynt att det knappt märktes. Men nattetid kom djävulsrockorna parvis upp för att ta en titt på stjärnorna. De var inte så diskreta. Det var som om det bleka ljuset förhäxat dem: med väldiga flaxande vingar vräkte de sina tusen kilon upp över vattenspegeln — bara för att misslyckas i sina flygförsök och falla tillbaka med ljudliga plaskanden.

Delfinerna hade några härliga dygn medan de följde fiskstimmet upp mot Kap Verde.

En av honorna i flocken deltog inte i de vilda upptågen och jagade inte mer än nödvändigt. Hon rörde sig sävligt. Hon var tung och dräktig, och då de nalkades öarna blev det klart att hennes stund snart var inne.

Det var en angelägenhet inte bara för henne utan för dem alla. Medan de yngre fortsatte att leka katt och råtta med eftersläntrarna i multarnas trupp, drog de äldre sig samman för att överlägga. De klungade ihop sig med ryggarna ovan ytan. Nyfikna sjöfåglar, som dök över dem, hörde deras visslingar, lågmälda knarranden, kluckanden och pip. Sedan simmade flocken långsamt in i lä av Ilhas de Sotavento.

Det var på eftermiddagen. En lätt sky hade dragit för solen. Havet skiftade i en blygrå ton. Från land kom värmen drivande i tunga vågor.

Det var inte lätt för delfinhonan att finna den plats hon sökte. Kusten markerades av höga och taggiga klippformationer. En gles revbarriär några tiotal meter från strandlinjen var allt som skilde den från det svarta bråddjupet utanför. Med långsamma vickningar av den kraftiga stjärtfenan simmade hon inåt. Då hon kom på grunt vatten syntes det bättre vilket vackert och kraftigt djur hon var. Mer än tre meter lång, kompakt spolformad med metallskimrande, gråblå hud. Då hon vred sig i sidled för att tränga över en grund passage, märkte man att bukens färg var annorlunda: ljusgrå, nästan vit. Hon rörde sig tungt. Ett par av de andra honorna följde henne, beskäftigt skällande och kluckande, medan hanarna simmade runt eller dök för att bekanta sig med detta nya vattenlandskap.

Delfinernas uppträdande väckte ingen större nyfikenhet hos de övriga havsinnevånarna. De tropiska vattnen är en

kosmopolitisk värld, där underliga figurer ständigt kommer och försvinner. En stör, som förirrat sig från en flod vid Svarta havet, eller ett tonfiskstim, som färdats från Indiens eller Sydamerikas kuster, tilldrog sig inte mer intresse än en gammal bläckfisk, som bott i sin strandhåla i många år. Gränserna för havets innebyggare går mer horisontalt än vertikalt; de som finns i de stora djupen är utrustade för det och fortsätter att leva där, de som föds till en existens i ytvattnet är skapade just för detta. Delfinerna var på intet sätt ovanliga. Sjöfåglarna slog sina lovar kring flocken uteslutande i förhoppningen att den kunde föra något ätligt i sitt släptåg. Måsar och havssulor seglade omkring. En av de unga delfinynglingarna kunde inte låta bli att reta dem; han simmade runt med spruthålet lagom över vattenytan och försökte härma deras hesa skrin.

Under en av de höga strandklipporna löpte en smal och sakta sluttande platå ut mot revet och bråddjupet. Havet hade trängt in och under årens lopp holkat ur den lösa vulkaniska klippan, så att den nu välvde sig som ett tak ut över avsatsen. Vid ebb var det nära nog torrlagt här; nu stod vattnet en meter djupt. Då solen åter gled fram ur skyarna fångade vattnet strålarna, reflekterade dem mot bergväggen och »taket» och åstadkom en praktfull effekt. Ljusets speglingar mot den vita botten och mot klippan, och vattnets lätta krusning, som bröt solstrålarna, genomlyste det hela i en underligt skimrande halvdager, som kom detta naturliga rum att likna en tempelsal.

Detta tycktes vara platsen; här simmade delfinhonan försiktigt in, hejdade sig och stannade tätt över botten. Hennes båda följeslagerskor fortsatte att röra sig av och an längs kanten av avsatsen. De puttrade ivrigt sinsemellan, och då och då svarade den blivande modern med ett lågt kvillrande.

De väntade. Med jämna mellanrum steg honan upp till ytan för att få luft. Bakom den massiva, kraftigt välvda skallen med det brant utskjutande käkbenet låg spruthålet, en halvmånformig springa genom vilken hon andades. Spruthålet öppnades och slöts med en läpp, smidig, lätt vibrerande och mycket känslig. Den ersatte den mänskliga tungan då hon »talade». Hon utstötte några snabba kvittrande läten och sjönk tillbaka mot botten. Kroppen vred sig i tunga konvulsiviska rörelser — de började bakom huvudet och fortplantade sig bort mot stjärten.

Förutom de två »jordemödrarna» fanns nu ingen medlem av flocken i närheten. De övriga var på upptäcktsfärd, de lekte eller letade efter föda. Några meter nedanför det branta stupet höll jättelika humrar till. De satt i klasar under klipputsprången. På en avsats på något större djup fanns en koloni av bläckfiskar. De bodde i hålor eller under stenar som var så sinnrikt placerade, att det verkade som om djuren själv hade lyft och ställt dem tillrätta. Där satt de inkrupna och betraktade inkräktarna med ondskefullt misstänksamma ögon. På detta djup var vattnet ännu ganska ljust och strimmat av solstrålarna, och delfinerna såg ut som blå torpeder när de sköt ner i halvdunklet, nafsade tag i någon utstickande arm och drog fram dess ägare. De underliga djuren var inte misstänksamma utan anledning. Det finns inget på en delfins matsedel som han gillar så som bläckfisk. Bläckfisk, inte för stor, inte för gammal och inte för seg.

I sin trolskt belysta undervattenssal höll honan på att föda.

Hon såg sig ängsligt åt sidorna; i det kristallklara vattnet skymtade hon bara sina båda uppvaktande kamrater. Med några lätta rörelser på bröstfenorna steg hon då och då till ytan, snappande efter luft. Hon andades tungt. De spasmodiga ryckningarna blev allt häftigare, kom allt

tätare. Mellan värkarna stod hon darrande. Det var som om inte bara hennes egen kropp arbetat utan också ungen inom henne; under bakdelen av moderns gråvita buk fanns en springa, det var den trånga dörr genom vilken han måste passera på sin väg mot en ny tillvaro.

Plötsligt började han skymta. Den tudelade stjärffenan syntes. Likt en gammaldags artig kines gjorde han sig beredd att lämna sitt gamla rum och träda ut i det nya med baken först.

Naturens outgrundligt visa ordning gällde också för delfinerna. De var däggdjur, men de levde, avlade och födde i vatten. Om de, liksom stamfränderna på land, kommit till världen »rättvända», skulle de ha dött drunkningsdöden innan de ens hunnit födas.

På klipporna satt måsarna, havssulorna och tärnorna och alla de andra. Förutom de båda hjälpmödrarna var dessa fåglar de enda vittnena till vad som höll på att ske. Ingen av dem tycktes anse detta som någon märkvärdig händelse. Men när de plötsligt fick syn på havsabborren, som kom vinglande i vattenbrynet, kastade de sig skrikande ut från branterna. Detta var uppseendeväckande!

Havsabborren var en kraftig fisk, ungefär i tjugofemkilosklassen och mer än meterlång. Som den normalt höll till på större djup tycktes den förvirrad och omtumlad i det starka solljuset. Den simmade med krampaktiga, ryckiga rörelser, och en strimma av blod drog efter den genom det grönskimrande vattnet.

Sedan hände allting mycket snabbt.

En skugga sköt upp ur djupet. En svart, trekantig fena skar som en plogbill genom vattenytan.

Hajen hade vid ett första anfall bara kunnat rispa abborren. Nu följde den blodvittringen och gled obevekligt efter sitt byte in över avsatsen. Havsabborren, skräckslagen och halvt förlamad, såg den platta nosen bara